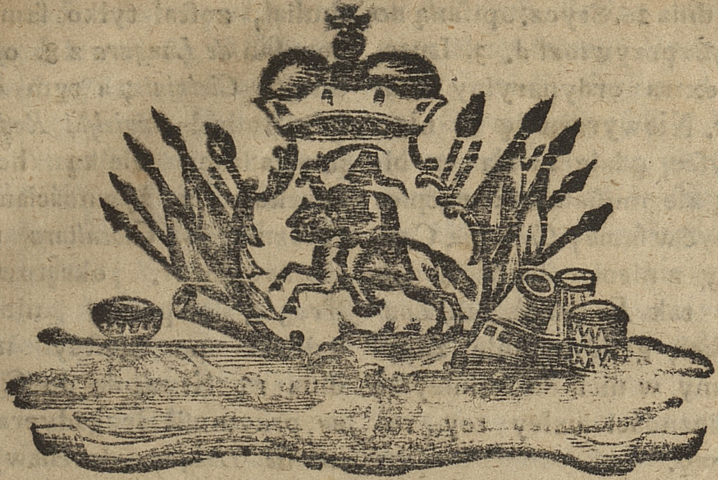

GAZETY WILENSKIE

w Sobotę Dnia 11. Marca Roku 1780.

Z HOLLANDYI

Z Utrechtu d. 9. Lutego.

W *Rotterdamie* odebrano w przeſzłą Sobotę z *Paryża* Liſty, z takiemi nowinami; Dnia 16. Stycznia Amirał *Rodney*, maiący 21. okrętow pod ſwą Komendą, uderzył na Dona de *Langara*, który miał tylko 8, ſprawa ta trwała 13. godzin z wielkim z obuſtron męſtwem i żwawością; okręt ieden *Hiſzpańſki* od 70. armat wyleciał na powietrze; inne mocno ſkołatane powróciły do *Cadix:* dwa okręty *Angielſkie* muſiały także popłynąć do *Lizbony* dla naprawy; ſam zaś Amirał *Rodney*, wprowadziwſzy do *Gibraltaru* ſzczęśliwie naznaczone Statki z żywnościami i potrzebami woiennemi, popłynoł w dalſzą drogę do *Ameryki*, Wia-

domość tę w Gazecie *Madryckiey* dnia 26. Stycz: opisaną do *Paryża* przywiozł d. 3. Lutego extra ordynaryiny Kuryer. Niewyraża się w niey mieysce, gdzie zaszła ta bitwa; ale musiała bez wątpienia być w samey *Cieśninie*. Czekamy z niecierpliwością Listow tak *Paryskich*, iak *Londyńskich*, gdyż pewnie znaydziemy w nich dokładnieysze okoliczności całey tey rosprawy.

Z Leydy d. 15. *Lutego.*

Dla przeszkodzenia, ażeby Eskadra *Angielska* nie wprowadziła ludzi i żywności do *Gibraltaru*, wysłane były od Dworu *Madryckiego* roskazy, do Dona Ludwika de *Cordova*, do Dona Jana de *Langara*, i do Dona Michała *de Gaston w Brest* stoiącego, ażeby iak nayprędzey z swemi Eskadrami spieszyli, i *Cieśninę Gibraltarską* przed *Anglikami* zamkneli. Eskadra Michała *Gaston* z kilką *Francuskiemi* do pomocy przydanemi okrętami, dla dalekiey drogi i niespokoyności morskiey pospieszyć niemogła: Ludwik de *Cordowa* z skołatanemi nawalnością Statkami do *Cadix* cofnąć się musiał; został tylko sam ieden Jan *de Langara* z 8. okrętami w *Cieśninie*; a tym czasem Amirał *Angielski Rodney*, prowadzący wielką liczbę Statkow z żywnościami i Ludzmi do *Gibraltaru* pod Konwoiem 21. okrętow i 9 Fregat, wpadszy niespodzianie po gęstey mgle dnia 16. Stycznia do *Cieśniny*, przymusił Brygadyera Jana *de Langara* do Bitwy, o ktòrey okolicznościach takie z różnych mieysc dochodzą nas nowiny. *Gazeta Madrycka* głosi, że *Hiszpani* wielkie męstwo pokazali, wytrzymuiąc w swey ucieczce przez 13. godzin gęsty ogień nieprzyiacielski; i że lubo okręt *Sto. Domingo* wysadzony został na powietrze, inne iednak powróciły do *Cadix*, osłabiwszy pierwiey dwa wielkie *Angielskie* okręty tak, iż z bitwy ustąpić musiały. Taż *Gazeta* (z niepewnych iednak relacyi) mówi, że *Rodney* nie mógł wprowadzić posiłkow do *Gibraltaru*, dokąd tylko weszły trzy mocno skołatane iego okręty; inne zaś iego o-

kręty i Statki krążyły na Morzu *Srzodziemnym*, na które spodziewanosię, iż Eskadra z *Brest* wysłana miała niezadługo uderzić. Potwierdza toż samo Hrabia d' *Aranda* Poseł *Hiszpański w Wersalu* mówiąc, iż Eskadra *Angielska* tak przez tę bitwę została osłabiona; że do dalszey drogi nie iest sposobna, a do tego znaydzie wielką przeszkodę do przebraniasię z Morza *Srzodziemnego* przez *Cieśninę*. Lecz w Listach z *Cadix* i z *Burdygali* przeciwne cale o tym wszystkim kładnąsię relacye, Podług nich, *Langara* 6. tylko miał Statkow w czasie bitwy, gdyż dwa letsze uciekły do *Cadix*. Z tych 6. ieden wyskoczył na powietrze, pięć innych *Anglikom* poddałosię; z których iednak dwa, nie mogąc być utrzymane dla wielkiey nawałności od *Anglikow*, uszły z nimiż do *Cadix*, trzy zaś inne, w ktòrych liczbie ma być oraz okręt samego Dona *Langara*, wzieli *Anglicy*, i dnia 21. Stycznia weszli z nimi, iakoteż z swemi 12. okrętami i wielą Statkami do *Gibraltaru*. W tych tak niezgadzaiącychsię z sobą nowinach (z których iednak ostatnie zdaiąsię byc podobnieysze do prawdy) spodziewamysię mieć w krótce większą pewność, za odebraniem częścią Listow z *Londynu*, częścią dalszych wiadomości z Portow *Hiszpańskich*.

Z ROSSYI

Z Petersburga d. 25. *Stycznia*.

Dla odkrycia nowych kraiow, postanowił Dwór nasz wysyłać corok z *Kamszatki*, trzy okręty donowego *Pòłnocnego Archipelagu*, trzy do *Ameryki*, trzy do *Ochotakoy*, i ieden okręt ku Wyspom *Kurylskim*.

Z ANGLII

Z Londynu dnia 4. *Lutègo* Mamy dopioro dokładnieyszą, nad wszystkie dotd głoszone, spocifikacyą okrętow woiennch *Angielskich*, ich Komendantow, i mieyść na ktòrych się znayduią, według którey znayduiesię dopioro okrętow w używaniu będących Liczba następuiąca.

	Okręt. Szereg.	Od 50. Arm.	Freg.	Szalup:
w Anglii i na bliſkich morzach	33.	6.	46.	25.
Pod Amirałem *Rodney* - -	21.	0.	9.	2.
Pod Amirałem *Arbutnoth* w Ameryce Północney - -	5.	1.	17.	9.
Pod Amirałem *Parker* w Ameryce Polud: - - - -	17.	2.	7.	5.
Pod Kawalerem *Parker* w Jamaicee - - - - - -	2.	3.	8.	6.
Pod Amirałem *Hughes* w Indyach Wſchodnich - - -	8.	0.	3.	1.
Pod Kapitanem *Jarvis* przy Wyſpach Zachodn: - -	2.	0.	4.	0.
Pod Amirałem *Duff* w Gibraltarze - - - - - - -	1.	0.	0.	0.
Pod Kommondorem *Johnſtone* w Lisbonie - - - - -	0.	1.	1.	0.
Woiażuiących i krążących - -	0.	0.	4.	0.
Summa - - - -	89.	13.	99.	48.

Prócz tych, ieſt ieſzcze 23. kotterow, 18. galiotow do bombardowania i podpalania, i 14. mnieyſzych Statkow należycie uzbrojonych.

Liczba Okrętow na warſtacie będących.

Szeręgowych - - - -	27.
Od 50. Armat - - - -	5.
Fregat - - - -	22.
Kotter - - - -	1.
Summa - -	55.

Nadto ieſt ieſzczcze 28. Starych okrętow ſzeręgowych nie maiących żadnego poruczenia, około których zreparewania żywo krzątaiąſię, izby po więkſzey części mogły być użyteczne. Wſzyſtkie zatym rachuiąc okręty woienne Liczba ich wynoſi 387.

NUM: XI.

SUPLEMENT
DO GAZET WILENSKICH

w SOBOTĘ DNIA 11. MARCA ROKU 1780.

Z Leydy d. 8. Lutego.

Niektóre Gazety, mianowicie *Londyńſkie* namieniały częſto przed kilką tygodniami o uczyczynioym, lub maiącym ſię w krótce uczynić związku między *Roſsyą i Wielką Brytannią*, mocą którego obowiązywał ſię Dwór *Petersburſki* dać *Anglii* pewną liczbę woyſka i okrętow woiennych. Za pobudkę zaś tego poſtanowienia *Roſſyiſkiego* naznaczano wielką ſzkodę, którą Handel *Roſſyiſki* ponoſi z buntu *Ameryki-Ziednoczoney*. Nowina ta o ſzkodzie handlu *Roſſyiſkiego* oczewiſtym ieſt fałſzem. Nietylko bowiem handel ten nie ma żadney ſzkody, ale owſzem znaczny wziął wzroſt, gdy po odpadnieniu *Nowey-Anglii Roſſya* ſama iedna doſtarcza teraz *Anglii* drzewa, konopi, żelaza, i innych potrzeb morſkich; co i z tego poznać można, że w przeſzłych latach *Anglicy* wywozili z Państwa *Roſſyiſkiego* po kilkadzieſiąt tylko tyſięcy beczek ſamych konopi, Roku zaś zaprzeſzłego 139,800. beczek tegoż towaru zakupili. Co ſię zaś tycze pomienionego związku, prawda ieſt, iż były czynione niektóre do tego kroki, i Dwór *Petersburſki* iuż ſię był do tego nakłonił; ale Hrabia *de Panin* (iak w iednym publicznym Piśmie czytamy) znaiąc dobrze, iak wiele taki poſtępek byłby przeciwny prawdziwym interesom ſwey Monarchini, iak wilkiey przytym wrzawy i zamieſzania w *Europie* byłby przyczynyą, oparł ſię temu całym ſobą na

Radzie, i tak iaſno tę rzecz na piſmie pokazał, iż Imperatorowa Jeymość wzięła zaraz przed ſię utrzymywać iak nayściśleyſzą oboiętność.

Z TUREK

Z Konſtantynopola d 24. *Grud:*

Od początku woyny *Anglii z Francyą*, Korſarze obu Narodow woiuiących, czynią wielką do handlu Kraiow oboiętnych przeſzkodę na Morzu *Lewanckim*. Z tey przyczyny Miniſterium *Ottomańſkie* kazało donieść Posłom *Francuſkiemu* i *Angielſkiemu*, tak uſtnie, iak na piśmie: „ iż w „ teraznieyſzych okolicznościach myśli odnowić ſwe „ ſprawiedliwe roſkazy, przepiſane w Uſtawie Roku „ 1744. mocą ktorych, między Brzegiem *Zachodnim. Morei* i Golfem *Kandyiſkim*, „ nie mogą okręty woienne „ i Korſarſkie Państw woiuiących, czynić żadnego kroku nieprzyiacielſkiego, ani „ przeciwko ſobie, ani przeciwko Statkom Narodow „ obiętnych; inaczey, takie „ Statki byłyby zabierane, a „ w przypadku ich ucieczki, „ domaganobyſię u Miniſtra „ ich Narodu o przyzwoitą „ ſatysfakcyą; a to wſzyſtko „ dla ubeſpieczenia oboiętności Portow i Stanowiſk „ *Ottomańſkich*. „ Przy podaniu tego Donieſienia pomienionym Posłom, kazała ich *Porta* proſić o uwiadomienie o tym ſwych Dworow „ ażeby „ dane były Komendantom i „ Officierom okrętow woiennych i Korſarſkich potrzebne na ten koniec roſkazy, i żeby nadewſzyſtko zakazano im było rewidować Statkow płynących „ pod Banderą *Ottomańſką*. „ Barzoby pożyteczna rzecz była dla żeglugi na tym Morzu Statkow oboiętnych, gdyby Państwa w woynie teraz zoſtaiące zezwoliły na tę *Porty* propozycyą; ale nierówny pożytek, który ztąd wyniknołby, będzie podobno nie małą do tego przeſzkodą; zwłaſzcza, iż ſiła morſka *Ottomańſka* nie ieſt tak wielka, aby mogła ſkuteczną wolney żegludze dawać zasłonę, a większa liczba *Tureckich* Portow żadney nie ma obrony.

Jakoż znaią tu dobrze, iż Handel *Francuski* na Morzach W. *Sułtana* daleko iest znacznieyszy, aniżeli *Angielski*; pięć iednak lub sześć Statkow Korsarskich W. *Brytannii*, mogłyby całą na tych Morzach zniszczyć *Francuską* żeglugę. Y dla tey to bez wątpienia przyczyny Poseł *Angielski* Kawaler *Ainslie* odpowiedział *Porcie:* iż doniesie „ w prawdzie o tey Propozycyi Dworowi swemu; „ ale niespodziewasię, aby podany od *Porty* proiekt obojętności na Morzach Państwa *Tureckiego* był od Dworu iego przyięty. „ Hrabia zaś *de St: Priest* Poseł *Francuski* powiedział, iż (iak się domyślał) *Król Jmść* Francuski *niebędzie żadney czynił trudności do zgodzeniasię* z *zamysłami* W. Sułtana.

Z NIEMIEC

Z Węgier d. 28. Stycznia.

Według Listow od Granic *Tureckich*, nowy *W. Wezyr* zdaiesię mieć zamysły cale woienne. Przez tę, bądź prawdziwą, bądz pozorną tylko do woyny skłonność, zyskał on dla siebie miłość ludu, któremu uczyniony z *Rossyą* ostatni pokoy wielcesię niepodoba. Przeto dla utrzymania go w teyże samey ku sobie przychylności, czyni, iak słychać, ten Minister rozmaite kroki końcem przekonania ludu, iż będzie niezadługo woyna.

Z Hamburga d. 1. Lutego.

Donoszą z *Kopenhagi*, iż Dwór *Wiedeński* na podany sobie od Hrabi de *Bachoff* Ministra Króla Jmci *Pruskiego* względem zabrania od okrętu Cesarskiego *Jozef Teressa* wysp *Nikobarskich* Memoryał, dał odpowiedź w wyrazach cale przyiażnych, w którey Cesarstwo Jchmć oświadczyło: iż to zabranie stałosię bez żadnego roskazu Dworu, lecz z własnego domysłu Kapitana pomienionego okrętu; a zatym za iego powrotem (*z Liworny*) każe weyrzeć w ten iego postępek, i uczynić potym należytą Dworowi *Duńskiemu* satysfakcyą.

Z Wiednia d. 1. Lutego.

Proiekt podany względem

założenia trzech Fortec na Granicach *Czeskich*, to iest, w *Postelberg* między Hrabstwem *Glatz* i *Königsgrätz*, w *Leutmeritz*, i w *Schirmitz*, przyidzie podobno do skutku, gdyż podany iuż iest do roztrząśnienia wyznaczoney na to Kommissyi, na ktorey maią zasiadać Feld Marszałkowie *Lascy*, *Hadick* i *Laudhon*. Kosztowałyby te Fortece 20. Millionow, i prócz tego potrzebowałyby 150. armat, 60. Możdżerow i blisko 6,000. Ludzi Garnizonu.

Z SZWECYI

Z Stokolmu d. 21. *Stycznia.*

Ministerium nasze odebrało w tych dniach, wiadomość następuiącą. Wysłane z Królewstwa naszego Statki kupieckie do Portow *Francuskich* i na Morze *Srzodziemne* zaskoczyły w drodze wielkie wichry i nawałności. Niektóre z nich naładowane drzewem, żelażem, &c: stanełyby dla odpoczynku w Porcie *Angielskim Dunes*, gdzie Amirał *Drake* maiący tam Komendę, kazał ie wszystkie przytrzymać. Maior nasz *Fleetwood* Komendant iedney z' Fregat wysłanych dla konwoiu pomienionych Statkow przybywszy w krótce do tegoż Portu dopominałsię o przytrzymane Statki; i lubo daleko niższy w siłach, groził iednak Amirałowi *Angielskiemu Drake* użyciem mocy, ieśliby niechciał mu wrócić zabranych Statkow. Odpowiedział mu na to Komendant *Angielski*, iż ieśliby chciał wykonać to swe postanowienie, wyniknełyby ztąd skutki barzo nie dobre; przydał mu iednak, iż miał w tym napisać do Dworu dla odebrania dalszych instrukcyi. Napisał więc, i odebrał taki roskaz, aby te Statki póty stały w Porcie, pòkiby z nich towarow niewyładowano, a pieniędzy za nie iako i fraktu właścicielom nie zapłacono. Pisał był Maior *Fleetwood* do Posła naszego Barona de *Nolcken*, donosząc mu rzecz całą, lecz ten mu odpowiedział, aby tym czasem przestał na tym, czego od niego wyciągano. Niewiadomo ieszcze, czy Dwor nasz pochwali lub nie, taki postępek Posła naszego.